

Biuletyn Informacji Publicznej Polskiej Akademii Nauk

Adres artykułu: <https://bip.pan.pl/artykul/157-410-o-powrocie-uczniow-do-szkol-stanowisko-nr-2-z-19-sierpnia-2020-r>

O powrocie uczniów do szkół (stanowisko nr 2 z 19 sierpnia 2020 r.)

Nikt nie wie, jak wyglądać będzie sytuacja epidemiczna COVID-19 w Polsce za kilka miesięcy. Tym niemniej można, a nawet trzeba, formułować prognozy oparte na doświadczeniu z różnych krajów i przygotowywać się na możliwe scenariusze w zależności od intensywności, z jaką będzie się rozprzestrzeniała epidemia. Czyli od wielkości współczynnika reprodukcji R_0 [w uproszczeniu można powiedzieć, że wskaźnik pokazuje, jaka jest zaraźliwość; mówi nam o tym, ile osób może zarazić jeden pacjent, u którego stwierdzono chorobę – red. BIP].

3 scenariusze

Wstępnie zakładać należy 3 scenariusze możliwego rozwoju sytuacji.

- Dobry, kiedy R_0 nie przekracza 1,1.
- Umiarkowany, kiedy R_0 jest pomiędzy 1,1 a 1,7.
- Zły, kiedy R_0 jest większy od 1,7.

Według złego scenariusza, choć ciągle jesteśmy przyzwyczajeni do utrzymującego się długo R_0 wokół 1,1, szybko – bowiem w kilkanaście tygodni – R_0 zacznie przekraczać wartość 1,7 i sytuacja epidemiczna stanie się dramatyczna. Już teraz być może obserwujemy pierwsze symptomy tego procesu, bowiem ostatnio szacuje się, że R_0 zwiększył wartość do poziomu wokół 1,3. Przestanki do poważnego rozpatrywania tego scenariusza są następujące.

Zapotrzebowanie na opiekę zdrowotną podlega znacznym wahaniom sezonowym i tradycyjnie osiąga najwyższy poziom zimą. Po wakacyjnym powszechnym rozluźnieniu kultury sanitarnej spodziewamy się dużego wzrostu liczby zachorowań na COVID-19 w skali kraju z lokalnymi, a nawet regionalnymi ogniskami epidemii.

Znacząca koncentracja funkcjonowania służby zdrowia na COVID-19 wpłynie na ograniczenie możliwości opieki nad pacjentami z innymi chorobami. Będzie to prawdopodobnie skutkować zwiększeniem liczby przypadków niedostatecznie

kontrolowanych chorób przewlekłych lub chorób niezdiagnozowanych. Co więcej, trudność w rozróżnieniu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 od zakażeń innymi wirusami sprawi, że duża część osób będzie całkowicie pozbawiona dostępu do podstawowej pomocy medycznej. Wyniki badań jasno wskazują, że osoby ze schorzeniami towarzyszącymi przechodzą COVID-19 ciężiej, co może prowadzić do zwiększenia liczby chorych wymagających intensywnej opieki zdrowotnej.

Przypuszcza się, że typowa w naszym regionie sezonowa epidemia grypy oraz częste występowanie innych zakażeń wirusowych i bakteryjnych w sezonie jesienno-zimowym (efekt koinfekcji), w połączeniu z innymi czynnikami, jak obniżenie odporności czy wzrost zanieczyszczenia powietrza, pogorszą przebieg COVID-19 u wielu zarażonych. Dlatego w planowaniu wszelkich przedsięwzięć polityki społecznej wszystkie wzmiankowane powyżej 3 scenariusze należy na równi brać pod uwagę.

Powrót uczniów do szkół

W kwestii powrotu uczniów do szkół należy dostrzec, że na terenie całego kraju sytuacja nie będzie taka sama, jak przed wybuchem epidemii i tym samym, że nie powinno się zakładać, że funkcjonowanie szkół będzie takie, jak przed wybuchem epidemii lub jedynie lekko zmodyfikowane.

Jesteśmy świadomi, że szkody związane z tym, że dzieci miałyby nie pójść do szkoły są istotne. Nie chodzi tu tylko o straty gospodarcze, związane z koniecznością pozostawiania rodziców z mniejszymi dziećmi w domu, ale także o straty zdrowotne (nadwaga, depresje, stany lękowe) i rozwojowe u dzieci. Dlatego do kwestii powrotu uczniów do szkół podchodzimy z wielką rozwagą.

Jednak nawet w scenariuszu dobrym i optymistycznym (Ro poniżej 1,1 w ciągu najbliższych miesięcy), według którego epidemię uda się utrzymywać na względnie niskim poziomie intensywności, powszechnie powinien być wprowadzony obowiązek noszenia maseczek w szkołach dla personelu i przynajmniej starszych dzieci.

W scenariuszu umiarkowanym do tego zalecenia powinno dojść:

- zwiększenie dystansu między ławkami uczniów,
- wydzielenie grup uczniów, którzy mogą kontaktować się ze sobą, ale nie pomiędzy grupami,
- oddelegowanie nauczycieli do konkretnych klas (brak transmisji rozszerzonej przy zakażeniu nauczyciela),
- ograniczenie poruszania się uczniów w przestrzeni wspólnej (np. asynchroniczne przerwy),
- wietrzenie pomieszczeń w ciągu dnia,

- dezynfekcja ławek, klamek oraz przedmiotów wspólnych po zajęciach.

Potrzebne grupowe testowanie

Nadzór sanitarny powinien starannie śledzić sytuację zdrowotną w rodzinach uczniów, nauczycieli i obsługi technicznej, a wykrycie w szkole przypadku COVID-19 powinno skutkować wszczęciem opracowanej z góry procedury sanitarnej. Ponieważ szczegółowe testowanie wszystkich osób może nie być możliwe, sugerujemy wykorzystanie metody testowania grupowego oraz testowania środowiskowego, które to metody są aktywnie rozwijane przez PAN oraz badaczy stowarzyszonych.

W warunkach złego scenariusza szkoły, które funkcjonują w regionach o stosunkowo wysokim nasileniu epidemii, i które nie mogą sprostać surowemu reżimowi sanitarnemu przedstawionemu powyżej, powinny przejść na system zajęć zdalnych.

Szykujemy się na różne scenariusze

Władze oświatowe już teraz powinny opracowywać zalecenia, które powszechnie obowiązywałyby w szkołach w sytuacji każdego z tych trzech scenariuszy, a szkoły, rodzice, instytucje sanitarne i samorządy powinny się pilnie przygotowywać na ich ewentualność. Pozwoli to na dynamiczne podejmowanie decyzji przez dyrektorów szkół w oparciu o jasne wytyczne. Wytyczne powinny mieć charakter algorytmu postępowania w konkretnych przypadkach, co pozwoli zachować maksymalną funkcjonalność przy szybkiej reakcji na zdarzenia lokalne lub regionalne.

[Zespół doradczy ds. COVID-19 przy prezesie Polskiej Akademii Nauk](#)

(śródtytuły od redakcji BIP)

Tagi: polska akademia nauk, pan, koronawirus, covid19, zespół doradczy, stanowisko

Metryczka

Wytworzył:	Zespół doradczy ds. COVID-19
Data wytworzenia:	19.08.2020
Opublikował w BIP:	Agnieszka Borowa-Malinowska
Data opublikowania:	11.01.2021 10:27
Ostatnio zaktualizował:	Agnieszka Borowa-Malinowska
Data ostatniej aktualizacji:	01.02.2021 11:01

Liczba wyświetleń:

129